

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju so cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Obletnica rimskega potovanja Slovencev I. 1881.

Včeraj je preteklo leto, kar so Slovani v papeževi dvorani Vatikana poklonivši se sv. očetu Leonu poslušali glas namestnika Kristusovega, mu po stari krščanski šegi pohvalili nogo ter prijeli Njegov blagoslov. Lepa in ginljiva je bila svečanost, apostolov slovanskih sv. Cirila in Metoda, kakoršnja se ne povrne kmalo, ali pa znabiti nobenkoli več ne.

Včeraj popoldne je bil vložen prvi kamen za kapelo sv. Cirila in Metoda pri cerkvi presv. Jezusovega Srca v Ljubljani.

Ker se vkjub naveta vlaški romarji nismo zedinili v kako skupno obhajanje obletnice na Slovenskem, bodi to prihranjeno za prihodnjo drugo obletnico, kadar bo zdaj začeta kapela, posvečena slovanskima apostoloma Cirilu in Metodu, že dodelana v svoji krasoti, nas sprejemala ter opominjala na rimske slovesnosti v cerkvi sv. Klementa. Ker so pa drugi čosniki marsikaj že povedali o lanskem romanju Slovanov v Rim, naj „Slovenec“ letos za prvo obletnico v podlistku nekaj potnih črtic prinese. Naj je že tudi marsikaj znanega, vendar ujamemo, da ne bomo nikomur nudležni, če še enkrat poiščemo in donesemo iz potne blizge „nova et vetera“ — novo in in staro. Saj se znanih reči tudi radi spominjamo, zlasti če so nam ljube in drage. In menda (da po sebi sedimo) ljubšega in dražjega nam ni, kakor spomin na razna svetišča,

na Rim, stola ce vsega krščanstva in na krasne svečanosti o prazniku sv. Cirila in Metoda.

Krščanstvo pa delo.

III.

(Dalje.)

Delo se v starem veku ni moglo vspeeti do časti in primerne zasluzka, ker se je moč močnejega smatrala najvišjim pravnim načelom in ravno to psgansko načelo, ki se je v dobi verske reformacije zopet vvelo, je v novem veku strmoglavilo delo z vrhunca njegove slave, na katerega ga je v srednjem veku povzdignila krščanska solidarnost in ljubezen. Juristi, na podlagi rimskega prava in teologji, na podlagi „nepokvarjenega evangelja“, so si kolikor moč prizadevali, da bi bili izročili knežjemu absolutizmu vse ljudsko pravo, blagostanje in svobodo; juristi s tem, da so vse mogoče in nemogoče kovali v regalije in še celo knezom pripisovali privatno last vsega zemljišča, in teologi s tem, da so cerkveno in ustanovno imenje izročali knežjim blagajnam. „Kneze gospodje in mesta navadno reformacije niso umevali drugač, kakor da so uradnik, ključar in notar glavne osebe pri njej,“ piše protestant Merz. Cerkevno imenje se je rabilo za ljubovnice, konje in pse, a ljudem to ni šlo prav v glavo in zatagadelj je svetoval Luther: Die Obrigkeit muss den Pöbel, Herrn Omnes, treiben, schlagen, würgen, henken, brennen, köpfen und radbrechen, dass man sie

fürchte und das Volk also in einem Zaume gehalten werde.

Nemške kneze so posnemali tudi drugod in „v brambo zatiranega evangelija“ se je ropalo in rušilo. Vojski ste si pridružili lakota in kuga. Ostalo ljudstvo nij več mislilo na staro pravo in svobodo, na prejšnje blagostanje, ampak le na borno ohranjanje svojega življenja in tako se je na dostih krajih vrnilo telesno podložništvo. Najduhoviteji socijalist Maric piše: „Katoliška Cerkev je bila za reformacije fevdalna lastnica velicega dela angleškega zemljišča; odprava samostanov je vrgla njih stanovnike v proletarijat. Cerkevno imenje se je dajalo kraljevim ljubimcem ali pa pod nič prodajalo špekulantom, ki so stare dedne podložnike večinoma odpodili in njih gospodarstvo razmetali. Zakonito garantirana last ubožanih poljedelcev na jeden del cerkvene desetine se je močje konfiscirala. Pauper ubjque jacet, je vskliknila kraljica Elizabeta, vrnivši se s potovanja. . . . Cerkevno imenje je bilo branišče starodavnih razmer zemljiščne lasti. Ž njegovim padcem tudi te nijso mogle delj obstati.“

Tako se je ljudstvo potisnilo v proletarijat. S tem pa nikakor ne trdimo, da so vse to zakrivil Luther in njegovi nasledniki, ker ko bi bilo ljudstvo prej v pravstvenem in gospodarstvenem oziru zdravo, bi „reformacija“ ne bila mogoča. Že nekaj desetletij prej so se v višjih krogih vgnezdile razudanost, gizdavost, lakomnost, ki so se kmalu razširile tudi med

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim I. 1881.

(Pisuje M. Mihaljev.)

Vvod in povod k romanju.

I.

Sedanji sv. oče papež Leon XIII., rojen 2. marca 1810 v Karpinetu, v nekdanji papeževi državi, izvoljen za vidnega namestnika Kristusovega 20. februarja l. 1878, to je, komaj 13 dni po smrti preblijega Pija IX., neumrlivega spomina, so kakor njih prednik zapuščeni od vsih vlad in narodov, akoravno niso poslednji po svoji večini mnenja svojih diplomatov, da bi moral namreč papež vedno zaprt biti v Vatikanu. Ko so bili za sv. Petrom najdalje časa sv. cerkev vladajoči papež Pij IX. (izvoljen 16. junija 1846, umrl 7. februarja 1878), oropani svojega poslednjega in prestolnega mesta Rima dré 20. septembra 1870, in so posedle istega dré laška krdela, v številu 70.000 mož pod generali: Kadornom, Bixiom, Caldinem in Lemarmorom po petúrnem hudem streljanju večno mesto, — papeževih vojakov je bilo le 12.000 mož — so se začeli žalostni dnevi za sv. očeta papeža in vse katoliško cerkev. Le ona sama vlada na vsem svetu, namreč južno-ameriška republika

Ekvador id svojim vrlim katoliško mislečim predsednikom Garcia-Morenom, — pozneje od prostomavtarjev, po tolovajsko umorjenem, (1874) — je imela toliko hvalevrednega poguma, da je slovesno po svojem poslancu oprekala oropanju papeževe države.* Ker pa ni viditi še predznakov, da bi menjala ta žalostna babilonska sužnost papeža in sv. katoliške cerkve, ker so sv. oče v svoji duhovni vladi vedno bolj in bolj zadrževani, odkar je oklican Rim za stolnico novega laškega kraljestva pod savojsko (nekdaj tako dobro katoliško) kraljevo rodbino, so sedanji sv. oče papež Leon XIII. „obrnili svoje oči proti izhodu („Osservatore Romano“, št. 52, od 7. julija 1881.) bi li jim ne utegnil spomin na preteklo čase prinesiti kake tolažbe in veselega upanja za prihodnji čas“. V ta namen izdajo 30. septembra 1880, spomina vredno okrožnico „Grande muans“, t. j. začne se ona z besedami „velika dolžnost“, v kateri proslavljajo delovanje dveh velikih slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, ter zaukažejo ob enem, naj ju po vesoljnem katoliškem svetu slavijo

* Ekvador je republika ob velikem ali tihem morju, obsega 5670 mirimetrov in ima zdaj 1½ miliona ljudi. Ostalo glej Jesénkov „občni zemljepis“ stran 435—436! — Pis.

s posebnimi časoslovnimi molitvami (brevijem) in lastno sv. mašo in sicer dné 6. julija vsacega leta. Naznanjeno je bilo tudi, da se bodo slovesne tridnevnice v čast sv. apostoloma Cirilu in Metodu obhajale v Rimu z veliko slovesnostjo v cerkvi sv. Klementa papeža, kjer je truplo sv. Cirila pokopano — dné 4, 5, in 6. julija 1881. — Ta pozornost, katero so sv. oče razodeli slovanskim narodom na tako prijazen način v tisti zgodovinski okrožnici, je vzbudila med katoliškimi severnimi, kakor tudi južnimi Slovani veliko radost in veselje. Sv. oče se obrača namreč z zaupanjem na mogočoo priprošajo sv. Cirila in Metoda, da bi se po tisočletni ločitvi slovanski razkolniki zopet združili s pravo Jezusovo rimsko katoliško cerkvijo. Od romanskih narodov*) nimajo nobene rešitve pričakovati; saj laški narod jih je sam vklenil v robstvo, katerega je deloma po ranjcem Napoleonu III. kriv tudi francoski narod, španski in portugalski sta premalo številna in šibka, akoravno so ti četverci na-

*) H romanskim narodom se prišteva: Italijani, Francozi, Španjci, Portugalci in Rumuni, katerih poslednjih je 8 milijonov, pa lo polovica tih biva v samostalnem rumunskem kraljestvu, ostali pa na Ogerskem, Erdeljskem, v Bukovini, Srbiji, Turčiji in 800.000 v Rusiji (Bessarabiji.) Pis.

priprostim ljudstvom. In med tem ko je sovražnik ljuliko sejati, so varuhi spali ali se pa še celo bratili s sovražnikom, kajti vse bolj plačane duhovniške službe so knezje oddajali svojim ali svojih ljubimcev sorodnikom in uradnike so, mesto da bi jim bili dajali penzijo, pošiljali v oskrbljevanje v samostane, kjer je zategadelj propala vsa disciplina. V malo letih je v ljudstvu zginila varčnost, pridnost, delavnost, priprostost in zadovoljnost; vse je propadalo, samo oderuhom se je denar množil. Take so bile razmere, katere je reformacija sankcionirala in tleča iskra, katero je ona razpihala.

V sredi šestnajstega stoletja, tedaj ravno tačas, ko se je reformacija povsod zvršila, zaplodil se je črv, katerega prejšnji svet ni poznal, ki pa dandanes v vedno večji meri razjeda vse socijalno življenje — kapitalizem. Prejšnji svet je pač, včasih še preveč poznal denar, ali kapitala ni poznal, imel je tudi oderuhe, ki so včasih strašno velike obresti zahtevali, ali kapitalistov ni imel.

Kaj je kapitalizem? Ločitev dela od imenja oziroma vrednosti od posestva. Delavec v srednjem veku je bil v tesnej zvezi s produkcijskimi sredstvi in ta zveza mu je dajala samostojnost in brambo. Za reformacije so razpale zadruge in kakor smo videli, je ljudstvo ubožalo, nasprot so si pa nekateri pridobili velikanske svote. Delavec, sicer formalno svoboden a brez produkcijskih sredstev se je moral prodati kapitalistu, ki je za neko zgovorjeno plačo v last dobil vso delavčevo moč; s tām je prišel delavec v popolno odvisnost od kapitala in je veljal le toliko kakor kak drug mehanizem. Podvzetnik je kupoval delavsko moč kakor vsako drugo stvar, ki je potrebna za izdelovanje in ves dobiček iz dela je pripisoval produktivni moči kapitalovi. Delo se je kolikor moč specializiralo in delavec je imel opraviti le s kakim posebnim orodjem. Zategadelj se mu nij bilo dosti učiti in njegova plača je padala, kapitalistov dobiček pa raste.

Tako se je kapitalistični proces v množnje kapitalovo in zatiranje delavčevo nadaljeval do iznajdbe strojev proti koncu prošlega

stoletja; zdaj pa kapitalistično gospodovanje in zatiranje nij poznalo nobene meje. Stroj ni prinesel delavcem polajšanja in zboljšanja njih stanja, ki se bi bilo smelo pričakovati. Aristotel je menil, suženstvo je potrebno, nepotrebno bi bilo le, ko bi se dobila orodja, ki bi suženjsko delo opravljala po kacam mehanizmu. Prišel je stroj, a nij se rabil v odrešenje nego kot sredstvo še več ljudi vkovati v spono najgršega hlapčevstva. Iztrgal je žene in otroke domačemu egojišču ter jih za gladno plačo npravstvenemu in telesnemu pokvarjenju izročil fabrikam. Stroj bi bil lahko delavski čas skrajšal, ali zgodilo se je narobe, čas se je nezmerno raztegnil tako, da je bil angleški parlament prisiljen vsaj za otroke delavski čas zakonito uravnati. A temu ukljub naleté komisije na strašne nepravilnosti; tako so konstatirali komisarji, da so bili v fabrikah za tapete otroci tako trudni, da niso mogli gledati, kajti delalo se je večidel od šestih zjutraj do desetih zvečer. Neki delavec je rekel: Tegale svojega sina sem nosil, odkar je sedmo leto spolnil, na hrbtu po snegu in delal je po 16 ur. Dostikrat sem pokleknil, da sem ga pital, ko je stal pri stroji, katerega ni smel zapustiti ali ustaviti.

Taka je sedanjí čas moč mamonova. Delavec, ako neče poginiti od gladu, more sramotno živeti. V službi kapitalovej se ne dela iz vjšjih ozirov, ne za človeštvo nego samo iz dobička. Kapitalist delavca ne ceni višje od vsacega drugega orodja, ki mu prinaša dobiček in le kolikor časa mu ga prinaša. Ako je zbolel ali osivel v kapitalovej službi, vrže se proč kakor pokvarjeno orodje.

To protinaravno stanje so moderni nacional-ekonomi odobrili, češ, ono se vrši po naravnih zakonih, katere so pa se ve sami iznašli. Tak naraven zakon bi bil: Delavska moč je blago in cena vsacemu blagu se ravna po ponujanji in iskanji. Med tem ko so bili kapitalisti zategadelj za množenje delavskih moči z olajšanjem ženitvanske prilike, so ekonomisti delavcem prigovarjali zatajevanje delavskih moči pomanjšati in povišati iskanje in s tem vred tudi delavsko plačo. A niti prenaseljenost,

tega romanja, in kateri so se najbolj zanimali tē svojo duhovščino, so bili Poljaki iz Galicije in Poznanskega vsih stanov, pa Čehi s svojimi prvaki in odličnimi plemenitaži; potem zedinjeni Rusini v Galiciji. Na jugu pa Hrvatje iz trojedine kraljevine, Bosne, Hercegovine in Albanije, zedinjeni Bulgari latinskega in slovanskega obreda iz vzhodne Rumelije.

Pa tudi mali pa čvrsto katoliški narod slovenski ni hotel zaostati. Tudi pisec teh vrstic, ki je že davno želel viditi Rim in sv. očeta, je imel čast in srečo pridružiti se z dvema tovrstema, enim svetnim in enim duhovnikom, temu preveselemu romanju. Dragi čitatelji „Slov.“ pa naj blagovolijo oprostiti, ako jim o tem romanju le nekaj čertic in lastnih dogodbic podam, in sicer zato, da ne bom pozaviljal, kar so o tem pisali razni časniki; posebno pa je že knjižica „Weckstimmen“ v 7. št. „die slawische Pilgerfahrt nach Rom 1881“, temeljito z vesoljnega stališča razpravljala to romanje. Vendar menim, da ne bode odveč, ako mi blagovoljno odpré tudi „Slovenec“ svoje predale, v katerih se bo utegnilo najti tudi kako dobro zrno in pouk. Po tem kratkem vvedu naj dragi „Slov.“ čitatelji prizanesejo moji slabosti, ter tako preidem h temu, kar imam na srcu opisovati.

(Dalje prih.)

niti premalo zatajevanje nista pahnila delavcev v največjo jediščino, nego veliko premale plače in razkošno bogastvo nabirajoče se iz trpke bede revnega delajočega ljudstva.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani 5. julija.

Avstrijske dežele.

Iz Budapeste 28. junija. Zoper naselovanje Judov se ljudstvo čezdalje bolj oglašá, ne sicer po časopisih, a pri javnih shodih. V županiji Saroški se je sešla skupina 12. t. m. da se posvetuje, kaj je storiti zoper naselovanje Ruskh judov. Sklenili so jednoglasno resolucijo, ter jo predložili vladi po posebnem poslanstvu. Resolucija se pa glasi med drugim tako-le: Dasiiravno naše prebivalstvo pomiluje žalostno osodo iz Rusije pribeglih judov, vendar se mora zoper naselitev v našem okraji odločno izreči glede na njih mrzenje do dela in posebnega znaka. Večina je brez vsacega premoženja, delala bi ne rada, mešetarjev pa je uže tako preveč. — No, to je povedano zadost razločno. —

„Golos“ piše iz Tifisa (ruskega mesta ob perzijski meji) o kervavem sukobu med Perzijani in ruskimi kozaki. 27. maja je prestopilo 50 mož rusko mejo pri Diudin, da vzamejo živine Umanovem kozakom, ki so tam na straži. Kozaki udero za roparji. Vname se boj, 1 kozak je bil smrtno ranjen, padlo je tudi več Perzijanov. Ali bode v prihodnje mir, ko so Perzijani spoznali kozake?

Reka naj bode mesto neposrednje podvrženo Ogerski kroni, tako si pusti pisati „Pest. Lloyd“ iz Reke, ker pravi, da se pride do tega zaključka, ako stvar brez strasti in presoje prevdarimo. Reka naj bode neposrednje podvržena Ogerski kroni, kakor Trst avstrijski državi in tako naj se tudi ravna z Reko. To bi ne bilo zoper duh in smisel postave in koristilo bi tudi, ker bi državna ogrska vlada neposrednje uplivala na Reko. Politična borba dvoje bratovskih narodov bi ponehal, ker pri taki razlagi bi nobena stranka ne zgubila a tudi ne pridobila prava, a izvanredno stanje Reke je opravičeno zaradi njene lege in važnosti za vse dežele Ogerske krone. Ni dvomiti, da se Ogersko in Hrvaško posebno zanimiva, da se kupčija v Reki razcvete in mesto postane Ogerski kroni to, kar je Trst za avstrijske dežele. A to se ne more zgoditi, dokler pravda teče za to, čegava ima biti Reka, ker moči se cepijo in ni ga skupnega delovanja.

Iz Innsbrucka 27. junija. Deželni zbor. Poslanec Greuter nasvetuje: srenjski odbor naj preudarja, ali bi ne kazalo vpeljati postave, vsled katere bi srenjski možje poravnali prepire, ki nastanejo med strankami, (tedaj nekake pomirivne sodišča), dalje tudi postavo, kot dodatek k volitvenemu redu za deželni zbor, ki se tiče volitve poslancev razen splošnih novih volitev. — Dipauli nasvetuje: deželni zbor naj sklene: vlada naj se pozivlje: 1) da ukaže, pri izpeljavi postave zastran hišnega davka rahlo postopanje, 2) naj preudarja, ali bi se ne dalo pri postavi kaj premeniti, z ozirom na potrebe dežele, kakor se bode to pokazalo pri izpeljavi postave. — Po živahni debati, katere so se vdeležili Falk, Greuter, Wildauer in c. k. namestnik se sprejme predlog jednoglasno. — (Pravijo, da bodo na Tirolskem tu in tam mogli poslopja podirati, samo zaradi tega, da se hišnemu davku ognejo, posebno pa to ob velikih cestah, kjer sedaj ni

rodi skoraj izjemno katoliški, mali rumunski narod je pa razkolnišk. Ravno tako nimajo pričakovati rešitve od nemškega naroda ali prusko nemške države, ker ta ima že mnogo let svoj kulturni boj s katoliško cerkvijo v svojej državi in Nemcev spada dve tretjin raznim protestantskim sledbam (ločinam), le ena tretjina je katoličanov. Za Bogom ostanejo torej edno upanje le mnogoštevilni, pa žalibog po večini razkolniški Slovani; kajti od 80.000.000 Slovanov jih je komaj 20.000.000 katoliške vere.

Brž ko je omenjena papeževa okrožnica veliko veselje med katoliškimi severnimi in južnimi Slovani vzbudila, so se odlični Slovani nizkega in plemenitega stanu, svetni in duhovni začeli dogovarjati, kako naj bi slovanski narodi razodeli sv. očetu Leonu XIII. svojo zahvalo za ono okrožnico. Dogovorili so se vsled tega, da naj se napravi veliko slovansko romanje v Rim, da skažemo v tem ob enem tudi osebno svojo neomahljivo zvestobo in pokorščino do stola sv. Petra. To romanje katoliških Slovanov raznih obredov ni imelo biti kako navadno romanje, marveč za Slovane in katoliško cerkev zgodovinskega pomena in prednamnje zjedinenja razkolnikov in boljših časov za katoliško cerkev. To je bil smoter ali cilj istega romanja. Zmed ostalih slovanskih narodov, kateri so namerovali vdeležiti se

prometa. — No pri nas na Kranjskem se je uže to zgodilo, naj gre kdo po veliki cesti proti Štajerskemu, ali tudi po oni proti Koroškemu, bode videl tu in tam podrtine starih konjskih staj.

Iz Brna. „Tagesbote“ je zabavljaj, fakcijski odbor tukajšnje obrtniške družbe je nagajal, a klubu temu je bil obrtniški shod, kterege je sklicalo moravsko osrednje društvo na dan 29. junija t. l., obilo obiskovan; gledé na številne deputacije, more se reči, da je bil zastopan ves obrtniški stan iz Moravske. Govorili so poslanci Belcredi in Löblich, potem Buschenhagen, Jungman, Butula, Böhm i. dr.

Resolucija se glasi:

1. Poročilo, katero je izdelal obrtniški odsek državnega zbora o noveli k obrtniški postavi, kar se tiče preuredbe in dodatkov k obrtniškem redu ne ugaja sicer vsem željam, kakor je bilo slišati to v resoluciji splošnega obrtniškega shoda na Dunaji dne 15. novembra 1881, vendar pa shod, kterege je sklicalo moravsko osrednje društvo v Berno na Moravskem dne 29. junija, spoznava, da je predlog te postave, na katero se poročilo opira, sposoben in pripraven odpraviti neprilichnosti, katere pred vsem tareja obrtniški stan, posebno pa, ker se je nadejati, da se bode v državnem zboru še kaj preuredilo.

Zbirališče pričakuje, da boste slavni zbornici spoznaje nevarnost, ki žuga malemu obrtu, delale na to, da se kakor nasvetovano posebna postava sklene in se vanjo sprejmo poprave, katere je določil današnji obrtniški shod.

2. Shod spozna za potrebno, da se glede na točko 12 dunajske resolucije dne 15. novembra 1881 mala trgovina sprejme tudi v to postavo.

Shod je naložil moravskemu osrednjemu društvu, da naj predloži te sklepe državnemu zboru.

V lepi slogi so obravnavali Nemci in Čehi, upajmo da ostanete obe narodnosti složne še nadalje, in bo to vlado potrdilo v nje blagrosnem delovanju.

Vnanje države.

Iz Ruskega kaj! Ko so zadnjič ulovili na Vasiljevem ostrovu v Petrogradu nihiliste, pokazalo se je, da so nihilisti bili v zvezi z v.šjim uradnikom pri ministerstvu unanjih poslov, ki jim je izdajal vse tajnosti, ki so prihajale iz inozemstva. Zločinec Volkovs, je uže v zaporu; depeše ki so v tajnem pisu (Chiffre) dobajali do ministerstva, je on prevedel in nihilistom za drag denar prodajal. Iz tega je razvidno, zakaj so nihilisti vse vedeli, kar se je o njih iz inozemstva poročalo v Petrograd.

O Egiptu se glase telegrami došli do 3. julija tako-le: „Agence Havas“ naznanja iz Carijgrada. Včera je se je konferenca posvetovala kaj storiti, ko bi Turčija posredovala, in kako bi jo vevlasti do tega pripravile. Mislijo, da bode prihodnjo sredo o tem konečno sklenili. Poslanci se med sabo dobro razumó. — Isto se javlja iz Carijgrada samo z drugimi besedami namreč tako-le: Včera (2. julija) je imela konferenca svojo peto sejo. Posvetujejo se baje o nasvetu lorda Dufferina, kar se namreč tiče turškega posredovanja (intervencije). Pravijo pa, da se temu nekdo močno upira. Vapor „Fevaid“ je šel z adjutantom sultanovim Osmanom-bey v Aleksandrijo. — Porta se baje še sedaj ne vdeležuje sej, in „Vakit“, poluradni časnik pravi, da Turčija ne bode le trenutja odlašala storiti, kar je nje na korist, ukljubu

temu, da konferenca zagotovi, da ne bode ravnala nikdar zoper koristi Turčije.

Izvirni dopisi.

Z Iga, 27. junija. (Nova šolska zastava.) Današnji dan bil je imeniten dan za vso šolsko mladino, ter ostane tudi marsikateremu prebivalcu Ižanske fare v vednem spominu. Ta dan blagoslovila se je namreč slovesno nova šolska zastava v prijazni romarski cerkvi Matere Božje v Tomišlju. Šolska mladina zbrala se je v popolnem številu okoli 6. ure v šoli, od kjer se je okoli sedme ure začela s paroma pomikati za novo zastavo proti Tomišlju. Res veličasten bil je pogled, ko pride obilna in lepo vverstena šolska mladež, dečki z lipovimi vejicami v roki, dekleta pa s šopki na ravnino, ter se veselo počasi pomika mej bogatim žitnem poljem. Ko se vrsta približuje vasi, pozdravi jo že od daleč lepo vbrano pritrkavanje zvonov, pred cerkvijo čaka pa že obilno zbrano občinstvo. Tako se mladina pomika počasi na prijazni hribček mej veselim pritrkavanjem, ter dospe v cerkev okoli osme ure. Ko se šolska mladež vrati, pristopi k altarju g. verski učitelj, ter daruje sv. mašo, po sv. maši pristopijo trije učenci z novo zastavo, katero g. fajmošter blagoslové, neka tukajšnja učenka pa jo ovenča z lepim vencem. — Na to stopijo g. fajmošter na leco, kjer mladini in zbrani množici v prav primernem in ginljivem govoru razlagajo pomen slovesnosti. Po pridigi služijo sv. mašo, mej katero je šolska mladina prav dobro prepevala. Po sv. maši pričelo pa se je še le pravo razveseljevanje šolske mladine. Ko so se vvrstili dečki na svojem in dekleta na svojem prostoru, bila je vsa mladež, nad 370 primerno pogostena, in sedaj se je vrstilo petje, deklamovanje in radovanje, in le prekmalo minil je prijetni čas za brezskrbno mladino. Ko se mladina v lepi pesmi od Matere Božje poslovila in se jej še v daljno varstvo priporoči, zbere se zopet in vvrsti ter navdušeno zapoje cesarsko pesem, in lepo v redu kakor je prišla, začne se počasi pomikati za zastavo proti domu mej prijetnem pritrkavanjem zvonov. Do Bresta šla je vsa šolska mladež, tu se je pa ona iz bližnjih vasi odpuštila na svoj dom, ona iz domače vasi in bližnjih krajev pa je med veselim prepevanjem šla proti Studencu, kjer je dospela okoli ene ure v farno cerkev. Tu se je poslovila od svojega patrona sv. Alojzija odpevši dotično pesem, zastava se je postavila na odmenjeni prostor in mladina odpuštila. Upam da današnjega dne ne bodo tako hitro pozabili.

Naj mi bode dovoljeno pri tej priliki izreči v imenu šolske mladine vsem onim, kateri so, bodi si tako ali tako, pripomogli kaj za napravo nove šolske zastave, najtoplejše zahvalo! Bog povrni! Najpriščnejšo zahvalo izrekam pa tudi vsem onim gospodom, kateri so mi poslali doneske za „cveke“ pri zastavi, kakor tudi onemu gosp. fajmoštru na K. kateri mi je poleg poslanega doneska pisal mej drugim „poštijam Ti za zastavo šolsko — s prischčno željo in voščilom, da bi dolgo vihrala za srečo in blagor slovenske Ižanske mladine, oade prihodnosti — kjer je stala moja zibeljka!“ Delajmo, da dosežemo svoj pravi namen; — naše geslo naj bode: „Vse za vero, dom in carja!“

Iz Komende, 30. junija. V sredo 21. t. m. bil je za našo farno dan veselja, ker ta dan pripeljali so k naši farni cerkvi 5 zvonov vliht od g. A. Samassa v Ljubljani. Pri-

peljali so jih na treh vozovih, veliki zvon s 4 konji. Bili so zvonovi okinčani z vencem iz suhih rož ali cvetic.

Zbralo se je ta dan pri cerkvi mnogo ljudi iz vse fare. Reči moram, da je le on doma ostal, ki hoditi ne zna ali ne more.

Pri cesti stalo je več slavolokov z napisi, in pri farni cerkvi dva velika mlaja, z zvonika visela je narodna zastava na eni strani, a na drugi cesarska.

Že na Črnučah pozdravili so naše zvonove s pritrkavanjem in strelom in ravno tako v Mengšu. Le škoda, da je med to veselo vožnjo dež nagajal.

Ko se zvonovi pripeljejo na zemljo domače fare, začelo je pritrkavati po vseh podružnicah naše fare.

Pri farni cerkvi pozdravljalo je nove zvonove pokanje možnarjev. Tako jih peljejo naprej proti cerkvi med sviranjem godbe; pred njimi šel je jezdec z zastavo. Brez vsake neresče pripeljali so jih po hribu navzgor proti cerkvi.

Drugi dan ob 11. dopoldne bili so že vsi zvonovi v zvoniku, tesarsko delo vodil je dobro znani mojster J. Verhovnik iz Tunjic, kovaško pa J. Jerman, kovač v Domžalah. Že ta dan vdarili so nekoliko na nje, kar je vsakega veselilo; v soboto zapel je veliki (II) zvon v polno zadovoljnost vseh, vsakemu donel je njegov glas veselo na ušesa; mislim, da je vsak, kdor ima kaj občutka, v svojem srcu bil nekoliko pretresen od njegovega milega glasu.

Ti zvonovi so pa že po vnanji obliki mojstersko delo. Vbrani so lepo mislim, da bi lepši tudi ne mogli biti.

Imajo pa glasove H, D, Fis, h, d.

Veliki zvon tehta 2090 kil, ima podobe Križanega, sv. Pavla in sv. Petra vdelane, na strani pa napis:

V Božji dom!
V Božji dom!
Semkaj farmani hitite.
Trojedinega molite
To vam kličem veliki zvon,
To sv. Peter, vaš Patron.

Na robu. Za vladanja papeža Leona XIII., Knezoškofa ljubljanskega Joana Križostoma in cesarja Franca Jozipa I. na prizadevanje župnika Mateja Tavčarja me je vili Albert Samassa v Ljubljani 1882, št. 1159.

Drugi zvon tehta 1258 kil, ima vdelane podobe Križanega, Marije čistega spočetja in sv. Jožefa, na strani pa napis:

Ko gromenje zemljo stresa
V grozi duše ali telesa
Pristopita
In sprosita
Varno farmanom živeti,
O Marija, Jožef sveti!

Št. 1160. Vili Albert Samassa. 1882.

Tretji tehta 608 kil, ima podobo Križanega, spodej pod podobo sv. Cirila in Metoda pa napis:

Hišo ediaost, zemlji plod
Nam nakloajuta, Ciril in Metod!
Pod podobo sv. Urbana napis:
V vsaki sili sv. Urban,
Vernim častilcem stoj na stran!

Št. 1161. Vili A. Samassa v Ljubljani 1882.

Četrti tehta 273.5 kil; ima podobo Križanega. Pod podobo sv. Mohora in Fortunata pa napis:

„Večnemu' vask dan čast dajat',
Klič'ca Mohor Fortunat!“

Pod podobo sv. Florijana napis:

Varite skrbno se ogaja dušnega,
Varval bo sv. Florjan telesnega.

Št. 1162. Vili A. Samassa v Ljubljani 1882.

Peti tehta 168 kil, ima podobo Križanega, sv. Andreja in sv. Frančiška Serafinskega; napis pa je:

Križe vse voljno nosite,
V Božji gnadi vsi živite,
Da o smrti bom vesel

Večno slavo, slavno vam zapel!

Št. 1163. V lil A. Samassa v Ljubljani 1882.

Da je g. Samassa res pravi mojster, kaže ogromna številka malega zvonu 1163, torej je on od tega kratkega časa, kur je prevzel vli-vanje zvonov, jih že v lil 1163 manjših in večjih. Rečem pa, zakaj bi se li ne potrudil, svoj posel dobro izvršiti, saj se mu ne primeri mnogo-krat, da bi po 5 zvonov na enkrat k eni cerkvi v lil, in da bi jih še tisti dan, ko jih vza-mejo, dobil tudi vse plačane.

Na sv. Petra dan bila je pri 10. maši, ki so jo imeli prečastiti gospod dekan kamniški, Janez Oblak, zahvala Bogu za srečno izvršitev novih zvonov; ta dan rabili so se tudi novi leviti, kateri so narejeni na Dunaju in stanejo nekaj čez 900 gl. in so iz rudečega žameta z zlatimi vpletenimi cveticami.

Da pa imamo nove zvonove in toliko novega pri cerkvi, gre edina zahvala častitemu gospodu župniku M. Tavčarju, kateri si mnogo prizadevajo za olepšanje cerkve in skrbijo za dušni kot telesni blagor svojih faranov.

Komenčan.

V Stopičah. 27. junija. Danes, 27 dan t. m. ponoči od 1—3. ure je gorela velika vas Cerovec tako, da je od nje le še 6 hiš ostalo, drugih 30 z vsimi podi in blevi je pa popolnem vpepeljenih.

Ogenj se je, ker je pihala sapa in so hiše s slamo krite blizo ena pri drugi stale, tako naglo razširil, da so si ubogi ljudje ko-maj svoje življenje rešili. Nad 30 družin je brez stanovanja, nimajo ne moke, ne soli, ne loncev, da bi si mogli kuhati. Zgorela jim je obleka, hišno kmetijsko orodje. Ženske sem videl v rjuhe zavite, ker jim je vsa obleka zgo-rela. Pri njihovi podružnici je zgorel stolp, večji dva zvonova sta se stopila. Nesreča in beda je velika. Znaša je revščina Dolenjskih Podgorcev. Pogoreli Cerovljani so bili, razun kakih 2, že zdaj vsi do vratu v dolgovih, za-varovana sta bila za majhen znesek samo 2, sedaj pa ta nesreča!!

Prosim toraj prav ponižno in prisrčno pri Jezusovem milem Srcu vse usmiljene srca, naj se blagovolijo usmiliti svojih tako nesrečnih in ubogih sobratov in sester, ter darovati, kar in kolikor kdo premore, te darove pa poslati ali prečast. gospodu Antonu Windischerju, žu-panu v Šmihel-Stopičah pri Rudolfovem, ali pa naravnost meni.

Vsaki dar bo darovalcem povrnil Jezus. Slav. vredništvo ponižno prosim, da blagovoljno tudi kak poslani dar za te uboge po-gorelce sprejmete. *)

Matej Jereb, župnik.

Iz Trsta, 3. julija. Njih c. kr. visokost cesarjevič Rudolf blagovolili so prevzeti pokroviteljstvo delavskega podpornega društva v Trstu. Zlobni intriganti proti društvu so osupnjeni in poparjeni, prenehalo bode podkopavanje koristnega društva od strani nekterih domačih nasprotnikov, kateri so prav po otročje ropotali in grdili društvo. Tržaški Slovenci so veseli te visoke časti in začelo se je na to misliti in delati, kako bi se najdo-etojneje blagoslovljenje društvene zastave izvršilo. Stvar bo velikanska, določen je za to 10. dan septembra t. l.

*) Prav radi.

Vredn.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. julija.

(V Ljubljani, praznik sv. Cirila in Me-toda.) Včeraj kmalo po dveh popoldne je bil v nazočnosti mnogo duhovnih in svetnih gos-podov vložen temeljni kamen za kapelo slo-vanskih apostolov Cirila in Metoda pri novi cerkvi presv. Jezusovega Srca.

Posebne cerkvene slovesnosti sicer ni bilo, ker glavni temeljni kamen za novo cerkev je bil že lansko leto blagoslovljen po mil. škfu. Stoini župnik, preč. g. A. Urbas so kamen z blagoslovljeno vodo pokropili ter molili za srečno izvršenje začete delu in v čast sv. Cirila in Metoda ter je bil precej tehtni kamen počasi v jamo spuščen.

Prostor je bil lepo okinčan z drevesci in bandercji državnih, deželnih in mestnih barv. Zanimivi (za tistega, ki jih še vidil ni) so bili grbi raznih Kranjskih mest in trgov; gorenjske, dolensjske in notranjske strani.

Kapela bo še letos dodelana. Na altar prideta izvrstno lepa kipa Cirila in Metoda, katerih podoba se že zdaj lahko vidi v katol. bukvarni, ki stane le 12 kr. Kapela bo vsa zmalana v podobi osmoogelnika. Tako bomo imeli lep spomin lanske svečanosti v Rimu in tudi nebrojni udje bratovšine sv. Cirila in Metoda bodo imeli kje moliti za toliko zaže-ljeno zedinjenje slovanskih bratov razkolnikov. Sv. brata Ciril in Metodi, prosita Boga za nas!

(Za predsednika Matice slovenske) bil je včeraj od odbora izvoljen g. Peter Grasselli, za prvega namestnika prof. Marn, za drugega pa prof. Levec, vsi soglasno. Obširneje po-ročilo prihodajič.

(Mestni odbor) imel je 4. t. m. sejo, v kateri sta bila za mestni šolski svet izvoljena gg. dr. Derč, pa prof. Levec.

(Da se resnica prav spozna, je čuti treba oba zvona!) Ko smo unidan spregovorili be-sedo o Gregorčičevih pesmih, se nam je to od mnogih strani v zlo jemalo in celo v greh štelo. Mi smo s svojimi opazkami le odgovar-jali izjavam „Slov. Naroda“ in „Učiteljskega Tovarisha“ ter hotli njuno brezpogojno kritiko zavrniti na pravo pot. Nikakor nismo pa hotli žaliti pesnika ali zanikati njegove zmožnosti, ki smo jo marveč naravnost pripoznali. Tudi ni bil naš namen se spuščati v nadrobno kri-tiko njegovih pesem, ampak smo hotli to pre-pustiti lepoznavskima listoma „Zvonu“ in „Kresu“. Res sta oba enega in istega dne, 1. julija v 7. številki spregovorila o Gregorčičevih pesmih. Kdor se toraj za nje zanima, naj bere o ba omenjena lista, in potem naj sodi, so li bile naše tedanje opazke opravičene, ali ne.

(Obrtnijsko pripravljavna šola) je namesto nekdanje nedeljske šole, poučuje se ob večerih dvakrat na teden po 1 uro in v nedeljih do-poldne od 9—12. Za rokodelske učence na I mestni šoli je tudi krščanski nauk ob ne-deljah od 2—3. Upamo, da pride vrsta za pre-naredbo tudi do te šole, kedar se sprejme obrtnijska postava, o kateri se sedaj mnogo govori in piše. V marsičem bi bilo bolje, ako bi segli nazaj v staro razmerje med mojstri in njihovimi dečki, a to spada bolje na drugo mesto, tedaj, nehajmo! Kar pa se tiče roko-delskih dečkov prišedših iz kmetov v mesto, so ti najboljši, ali vsaj najpridnejši učenci teh šol, mestni otroci so uže učenja tako siti, da se v šolo šalijo, kakor se povredni otroci s kruhom mečejo, kedar so siti.)

(Dva cesarska žrebca) bodo v soboto 8. julija dopoldne ob 9. uri zjutraj na trgu ce-sarja Jožefa po javni dražbi prodali.

(Vojaška godba) bode danes ob 6. uri zvečer igrala pod tivolijskim gradom.

(Iz Litije se nam poroča), da so lastniki tamošnjih rudnikov 29. junija nenadoma od-slovili glasovita Vesteneckova pajdaša Wehr-hahna! — Za narodni dom so vrli Litijci pri kegljanji, kterega so se vdeležili tudi po-šteni nemci, nabrali 257 goldinarjev.

Razne reči.

— V novo bolnišnico usmiljenih bratov v št. Vidu na Koroškem bilo je lani vsiprijetih uže 606 bolnikov, med njimi tudi 42 Kranjcev in 100 Hr-vatov. Ker ta dobrodelna naprava brez-plačno vsprjemlja vsakoršne bolne, ne gledé na njihovo vero ali narodnost, dasi nima niti stalnega premoženja, niti kacic ustanov, ampak se vzdržuje le z dobrotljivimi doneski, pripo-ročamo, da bi sl. občinstvo blagovoljno pod-piralo č. usmiljenega brata Josipa Hlavaček-a, ki z dovoljenjem visoke vlade te dni po Ljub-ljani nabira milih darov za omenjeni človeko-ljubni names.

— Strela ubila. V petek 30. junija je 28 let stara Ana Selšek, žena cerkovnikova pri podružnici v Podgori zvonila hudi uri. Strela je vdarila v zvonik in nič vžgala, pa Ana Selšak padla je mahoma mrtva na tla.

— „Univers“ v Parizu proslavlja de-lavnost Garibaldijevo l. 1870; tako je objavil iz sodnijskih obravnjav l. 1874 lepo vrsto stra-hovitih dejanj, katere so uganjali garibaldi-ovci po krajih, kjer so se vlačili, namreč v Autunu in Dijonu. Nekaterim četam so zapovedovale ženske, preoblečene za častnike, ki so imele plačo za častnike, tudi veliko smodnika so po-strelili, doktor ni bilo sovražnika blizo. Moški častniki so bili po večem vskoku iz jetnišnic, tatovi in goljufi, ki so praznili vinske kleti, ropali po samostanih in duhovskih hišah in uganjali nerednooste vsake vrste, a sovražnika se ogibali.

IX. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Gosp. Lukan Jakob, mag. v št.	5 gl. — kr.
Vidu pri Zatični	5 gl. — „
Gg. maribor. bogoslovci, poslano po preč. gosp. Fr. Ogradi, korarji	7 „ 40 „
Gospod Polak Eduard, častni ka-nonik in dekan v Leskoveci	10 „ — „
„ Grivic Fr., kapl. v Leskoveci	5 „ — „
„ Vovk Jan., žup. št. Jerneji	2 „ — „
„ Tavčar Ignacij, župnik pri sv. Križu na Dolenjskem .	2 „ — „
„ Logar Jakob, župnik pri sv. Križu pri Ajdovščini .	5 „ — „
„ Hajšek Ant., žup. v Mako-lah	2 „ — „
„ Pihler Simen, kaplan v Makolah	1 „ — „

Skupaj 39 gl. 40 kr.

K temu v prejš. listu izkazanih 1122 „ 50 „

Skupaj do zdaj 1161 gl. 90 kr.

Naznanilo.

V vsakem večjem mestu Evropejskem iščemo zmognih agentov, ki bi hotli prevzeti nabi-ranje naročnikov in inseratov. Pogoje so jake vgodne. Ponudbe naj se pošljejo opravi-ništvu ali administraciji (1)

„Balkan-Press“
v Belem gradu.

Telegrafske denarne cene 5. julija.

Papirna renta 76 80 — Sreberna renta 77 45 —
Zlata renta 95 45 — 1860letno državno posojilo 130 —
Kreditas akcije 311 75 — London 120. — — Ges. kr.
cekini 5 66 — 20-frankov 9 66.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.